

תפיסת הפעלה היחידה לתביעות וקביעת זכאות

תפיסת הפעלה - היחידה לתביעות וקביעת זכאות

ייעוד היחידה

לטפל בבקשות להכרת זכות נכה בהתאם להוראות החוק והפסיקה באמות מידה של איכות שירות ותקני זמן ראויים.

תפקיד היחידה

יחידת התביעות מהווה שער כניסה לאגף שיקום נכים.

היחידה מטפלת בכל שלבי ההכרה בזכאי האגף, מעת הגשת הבקשה ע"י התובע, דרך איסוף הנתונים הרלבנטיים, בדיקת הקשר הסיבתי שבין האירוע הנטען לשירות הצבאי ועד החלטת קצין התגמולים והודעה על קביעות הוועדות הרפואיות.

כמו כן, היחידה פועלת מול הפרקליטויות בסיוע לניהול הערעורים המוגשים על החלטות קצין תגמולים.

קציני תגמולים

ההחלטות ביחידה ניתנות ע"י קציני תגמולים הבקיאים בחוק הנכים ובפסיקה ומתמנים ע"י שר הבריאות (קריטריונים למינוי עפ"י המ"ב 60.03)

יחידת תביעות וקביעת זכאות נכים

1

הכרת זכאות נכים

נכות מוגדרת בחוק הנכים כדלקמן:

איבוד הכושר לפעול פעולה רגילה, בין גופנית ובין שכלית, או פחיתתו של כושר זה, שבאו **לחייל משוחרר או לחייל בשירות קבע** כתוצאה של אחת מאלה שאירעה

בתקופת שירותו ועקב שירותו :

חבלה (פציעה)

מחלה

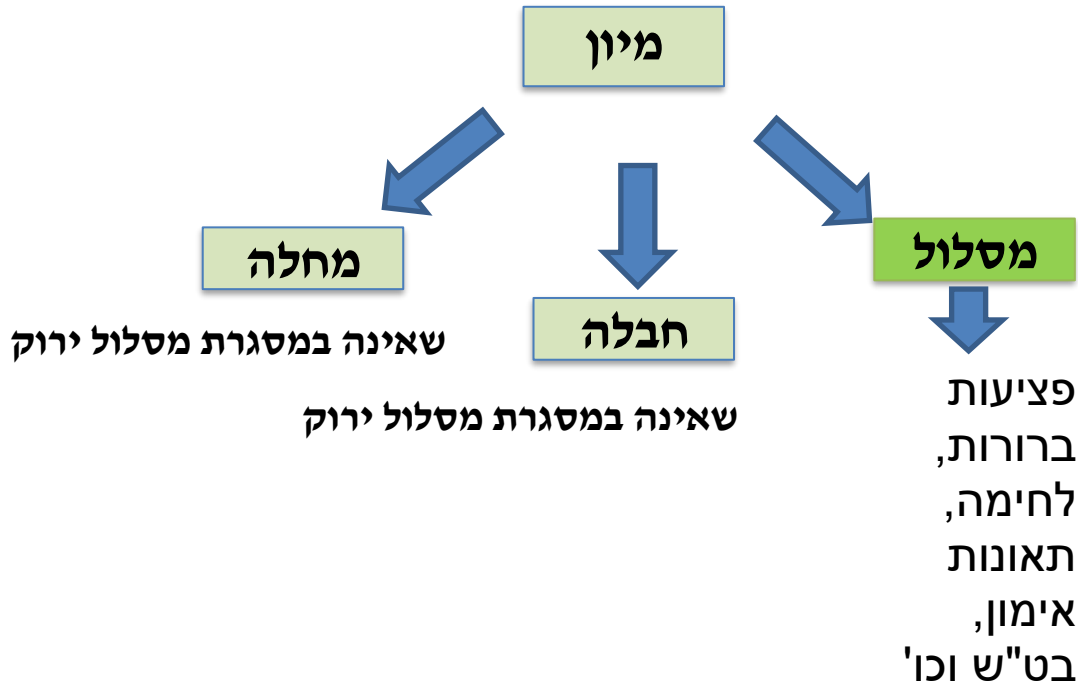
החמרת מחלה

להכרה כנכה צריכים להתקיים שלושת התנאים : קיומה של נכות, בתקופת ועקב שירות.

תהליך ההכרה

הגשת בקשה להכרת זכות נכים ע"י התובע

מדי חודש מוגשות כ-500 בקשות חדשות להכרת זכות נכה.

עקרונות לטיפול בתביעות במסלול ירוק בשיגרה ובחירום

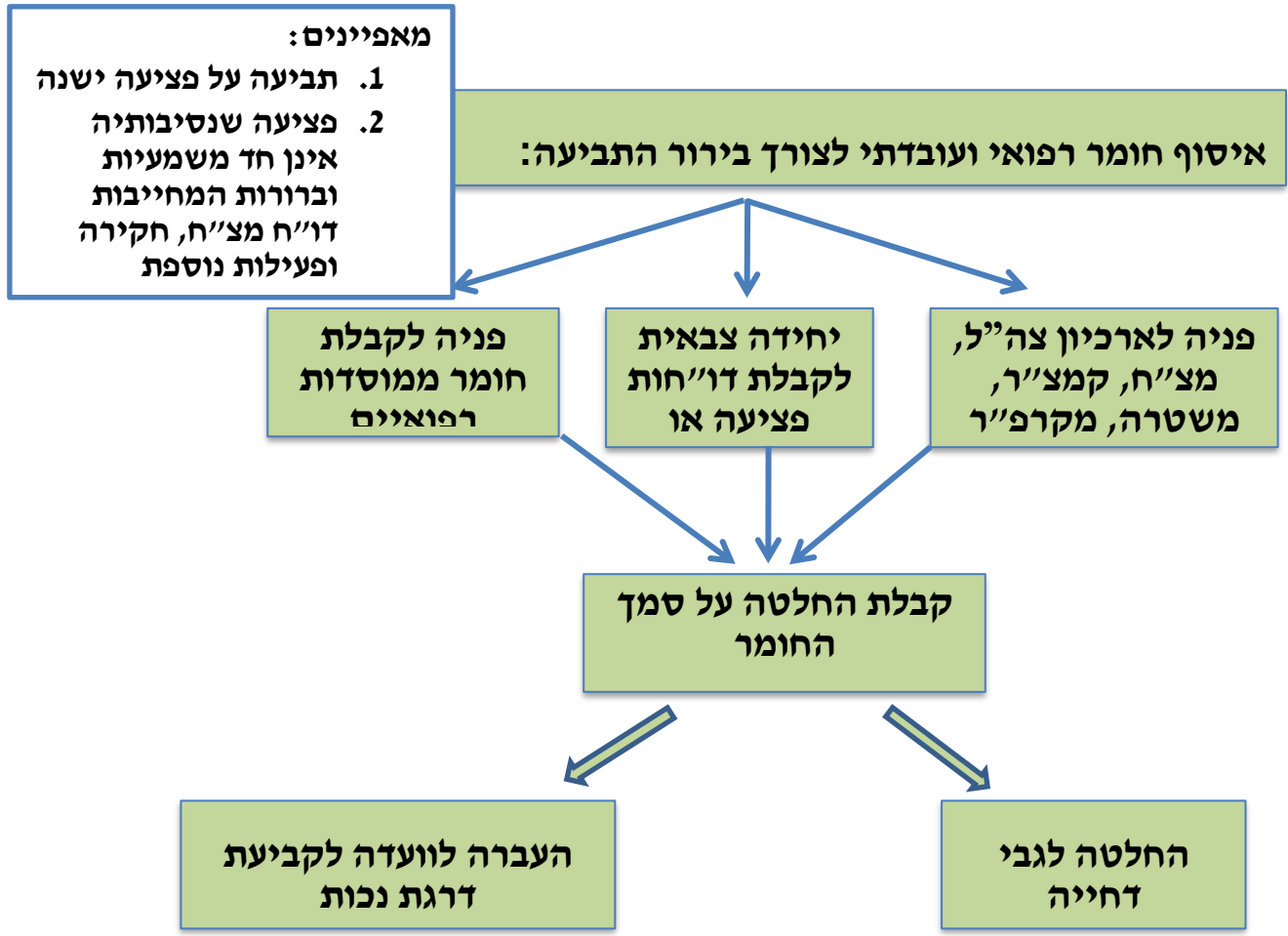
בשיגרה כאשר מדובר על פציעות קשות ומאושפזים ובשעת חירום (לחימה ומבצעים).

התיקים המועברים למנהלה הרפואית - לוועדה הרפואית לקביעת דרגת נכות יסומנו **במדבקה ירוקה** ויועברו ידנית לאחראית על הועדות הרפואיות.

בסיום הטיפול של המנהלה הרפואית, התיק יוחזר ידנית לקצין התגמולים בתחום החלטות וקביעת זכאות להוצאת החלטה במייד.

תהליך ההכרה בחבלה

לא במסלול ירוק

תהליך ההכרה במחלה

לא במסלול ירוק

תחום החלטות וקביעת זכאות

- ❖ התחום עוסק בהוצאת החלטות לסוגיהן לאחר חוות דעת רפואיות ולאחר ועדות רפואיות.
- ❖ קצין התגמולים בתחום קובע את הזכאות ואת מועד הזכאות בהתאם לסעיפי החוק.

❖ **חוות דעת** – תרגום החלטה רפואית להחלטה משפטית העומדת לבחינה בערכאות משפטיות.

❖ **ועדות רפואיות** – ראשונות, נוספות, חוזרות, תקנה 9, עליונות, אחרי בימ"ש.

❖ בשנה נבדקים ע"י הוועדות הרפואיות (המחוזיות והעליונות) בין 11,000 ל-12,000 נכ"מ.

❖ כמ"כ ניתנות בשנה כ-5,000 חוות דעת רפואיות.

❖ קציני התגמולים בתחום מטפלים בבקשות לעיון נוסף (סעיף 35. לחוק).

תחום קישור לבתי משפט

- בתיקים בהם הבקשה נדחית או מוכרת בחלקה ניתנת זכות ערעור לועדת הערעורים (בימ"ש שלום).
- תחום הקישור לבתי המשפט מכין את התיקים לפרקליטות המדינה.
- התחום פועל מול כ-150 פרקליטים בכל הארץ בערעורים המוגשים על החלטת קצין התגמולים בערכאות השונות :

ועדות ערעורים (בימ"ש)

בימ"ש מחוזי

בימ"ש עליון

תפיסת הפעלה - שחרור חיילים בחובה שהוכרו במעמד 03

משרד הבריאות אגף שיקום נכים מטפל בהענקת זכויות למי שהוכר מכוח חוק הנכים עפ"י האמור בו, לאחר ששחרר משירות פעיל בצה"ל, למעט שירות קבע.

מטרת המסמך :

קביעת כללים ברורים לעדכון תאריך שחרור של חייל בשירות חובה במעמד 03 והעמדתו בפני וועדה רפואית.

מעמד 03:

מדובר בזכאים שקצין התגמולים הכיר בבקשתם והעביר לוועדה רפואית לקביעת דרגת הנכות.

בגוף מכתב ההכרה העקרונית מצוין שהזכאות לטיפול הינה לאחר השחרור.

בהערה על-גבי המכתב מצוין :

"עם שחרורך – נא המצא אישור רשמי לכך.

אם הינך משוחרר זמנית משירות חובה (פרופיל 24), חלה עליך האחריות להמציא אישור רשמי, במקרה של דחיית וועדה רפואית צבאית חוזרת".

אופן הטיפול:

תיקים שהועברו מיחידת התביעות, במסגרת המסלול הירוק, אל הוועדות הרפואיות

ולאחר בקרה של וועדות רפואיות בעת השיבוץ לוועדה, נמצא כי סטאטוס החייל-

טרם שוחרר (המעמד לא התעדכן ל-03), יוחזר התיק ליחידת התביעות.

לא תתקיים וועדה רפואית כל עוד חייל סדיר-חובה לא שוחרר מצה"ל.

תפיסת הפעלה - מעבר מבטל"א לאגף שיקום נכים

קיימים מספר מצבים בהם יכול להתבצע מעבר מבטל"א לאגף שיקום נכים. להלן פירוט המצבים ואופן הטיפול במצבים כאמור:

1. איחוד תיקים (איחוד נכויות נפגעי פעולות איבה בבטל"א):

1.1. היוזמה לביצוע איחוד הנכויות הינה של בטל"א - בצירוף העתק מטופס התביעה

ופרוטוקול וועדה רפואית מטעמם, בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

1.1.1 הנכה זכאי לתגמול חודשי ע"פ חוק הנכים/משהב"ט (לא מענק ולא מקדמה).

1.1.2 הזכאי הוכר בבטל"א כנכה נפגע פעולות איבה.

1.1.3 האיחוד מתבצע לאחר קבלת הודעה מבטל"א על הפסקת התגמול במוסדם.

1.2 עם קבלת החלטה לאיחוד תיקים על ידי קצין התגמולים ביחידה לתביעות וקביעת זכאות, התיק יועבר ליחידה לוועדות רפואיות על מנת לקבוע את דרגת הנכות מחדש.

עם סיום טיפולה של היח' לוועדות רפואיות, יועבר התיק לקצין התגמולים וזאת כדי שקצין התגמולים יוציא החלטה על דרגת הנכות ואיחוד הנכויות.

1.3 רק לאחר החלטת קצין התגמולים ביחידה לתביעות וקביעת זכאות בדבר איחוד הנכויות וקבלת אישור מבטל"א כי הופסק התשלום לזכאי, ישולמו לנכה התגמולים וההטבות להן הוא זכאי עפ"י דרגת נכותו החדשה (הכוללת גם את דרגת הנכות בגין פגיעת האיבה)

1.4 מובהר כי, תחולת התשלום לאחר האיחוד הינה ממועד הפסקת התשלום בבטל"א, אלא אם הוברר כי טרם שולמו תגמולים בבטל"א, (תחילת התשלום נקבעת בהתאם לקביעת בטל"א - ממועד הגשת התביעה, או מועד החבלה).

1.5 במידה והזכאי פונה טרם קבלת פניית בטל"א אנו מפנים אותו לסניף המטפל לצורך המצאת הנתונים כמפורט בסעיף 1.1.

2. **הכרה בנכים שהיו מוכרים בבטל"א/נכות כללית**: במקרים בהם יש הכרה רטרואיבטיבית בנכים שהיו זכאי בטל"א בתקופה הרטרואיבטיבית (או חלקה) בגין אותה מאורע, ואשר ניתן אישור קצין התגמולים ביחידת התביעות למעבר לקבלת זכויות מאגף שיקום נכים, נוהל קיזוז למניעת תשלומים כפולים הינו כדלקמן:

2.1. **הרעיון המסדר**: זכאי כאמור יקבל "סל הטבות" שווה לזה שניתן לנכה שלא הוכר בתקופה הרטרואיבטיבית. זאת במטרה, שלא להפלות לטובה זכאי שהיה מוכר בבטל"א ואח"כ או במקביל התחיל תהליך הכרה דרך משהב"ט לעומת זכאי שפנה להכרה רק למשהב"ט ולא "נהנה" באותה תקופה מזכויות דרך בטל"א.

2.2. **עקרונות**: להביא את הזכאי למצב בו סך התשלומים שקיבל מהמדינה (בטל"א/משהב"ט) בתקופה הרטרואיבטיבית **שווה** לסך התשלומים להם זכאי ע"פ הוראות אגף השיקום בתקופה כאמור.

2.3. **אופן הטיפול**:

2.3.1. הזכאי יעביר למשרד אישור רשמי מבטל"א של סך הזכויות (קצבה והטבות שונות) ששולמו לו בתקופה המוגדרת כתקופה הרטרואיבטיבית.

2.3.2. יחידת תגמולים והטבות באגף שיקום נכים יקיימו בקרה מדגמית תוך בקשת מסמכים מבטל"א כדי לבדוק תאימות.

2.3.3. הגורם המוסמך באגף השיקום יערוך תחשיב לגבי סכום התגמולים וההטבות להם הנכה זכאי עפ"י החוק והוראות האגף בתקופה כאמור וינכה מהסכום כאמור את סך הזכויות ששולמו לזכאי באותה התקופה מבטל"א (כמפורט באישור מבטל"א), כאשר סכום זה משעורך ליום עריכת התחשיב (על פי שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן).

2.3.4. מובהר כי, על פי הסכם משנת 1989, אין צורך להעביר הכספים המנוכים לבטל"א (לא מתבצעת התחשבות בין שני הצדדים).

תפיסת הפעלה - בקשות להכרה בגין פגיעה בשיניים במהלך שירות **צבאי ומתן הטיפול הרפואי בעקבות הגשת הבקשה**

מטרת המסמך

הסדרת הכרה בגין פגיעה בשיניים ולמתן הטיפול הרפואי הנדרש בעקבות הגשת הבקשה.

כללי

קביעת נוהל מיוחד לעניין בקשות להכרה בפגיעה בשיניים ומתן טיפול רפואי במהלך בירור הבקשה.

משמעות

חייל או משרת כוחות הביטחון שנפגע במהלך שירותו והגיש בקשה להכרת זכות כנכה- זכאי לטיפול רפואי בגין הפגימה שעליה הגיש בקשה, עד להחלטה בבקשה להכרה.

החלטה עקרונית על אישור טיפול רפואי מתקבלת ביחידת התביעות. לאחר מכן ניתן טיפול רפואי פרטני על פי אישור רופא מוסמך מחוזי.

ההפניות לטיפול רפואי מאושרות ע"י הרופא המוסמך המחוזי עד להחלטת קצין התגמולים בבקשה להכרה.

לעניין בקשות בגין פגיעה בשיניים נדרש נוהל מיוחד הואיל וככלל פגיעות אלה אינן משאירות נכות לאחר מתן הטיפול הרפואי, ואולם יש לאפשר השלמה של הטיפול הרפואי בשן בטרם סיום הטיפול בבקשה.

הוגשה בקשה בגין פגיעה בשן (אחת או יותר) יודיע קצין התגמולים ביחידת התביעות לזכאי, יחד עם ההודעה על אישור עקרוני למתן טיפול רפואי, כי עליו להמציא תוך 12 חודשים חוות דעת מהרופא המטפל על הטיפול שקיבל ומצב השן בעקבות הטיפול.

בהתבסס על חוות הדעת מהרופא המטפל, ובמידת הצורך על המלצת היועץ הרפואי, יקבע קצין התגמולים אם יש צורך בהמשך בירור הבקשה או שלאחר הטיפול לא נותרה נכות בגין פגימה זו.

במידה ולא נותרה נכות, ייתן קצין התגמולים החלטה על דחיית הבקשה להכרה ויודיע על כך לרופא המוסמך המחוזי. לאחר החלטה זו לא יאושר עוד טיפול רפואי בשן.

לא הוגשה חוות דעת הרופא המטפל על לתום המועד שנקבע על ידי קצין התגמולים- יודיע קצין התגמולים על דחיית הבקשה.

ביקש הזכאי להאריך את המועד לסיום הטיפול והעברת חוות הדעת מהרופא המטפל- ישקול קצין התגמולים את הבקשה לגופה וייתן החלטה בהתאם.

הוראת מעבר

זכאי אשר קיבל אישור לטיפול רפואי לפני יום פרסום תפיסת הפעלה זו ללא הגבלת זמן- במידה ויפנה בעתיד בצירוף חומר רפואי עדכני אל הרופא המחוזי לקבלת המשך טיפול, תועבר בקשתו אל קצין התגמולים אשר יבדוק המשך זכאותו. קצין התגמולים יודיע החלטתו, הן לזכאי והן לרופא המוסמך במחוז.

תפיסת הפעלה - שינוי בעקבות ועדת גורן

חוק גורן נכנס לתוקפו בתאריך 27.4.2017

מטרת המסמך

קביעת כלים ברורים ליישום תיקון מס' 29 לחוק הנכים (יישום המלצות ועדת גורן ביחידה לתביעות וקביעת זכאות).

האוכלוסיות אליהן מתייחס החוק והשינוי :

עיקר השינוי מתייחס למשרתי הקבע בצה"ל ובארגונים השונים (שירות ארוך) :
צה"ל, משטרת ישראל, שרות בתי הסוהר, ארגוני משרד ראש הממשלה (לרבות עובדים בחוזה זמני), משמר הכנסת ושומרים יישוביים.

1. לגבי חיילי חובה וחיילי מילואים בתפקיד (לעניין זה נכללים גם גיבושים ליחידות מובחרות וקד"צים) – אין שינוי, מלבד אבחנה לגבי חבלה שלא בעת מילוי תפקיד.

2. חיילי חובה (חבלה שלא בעת מילוי תפקיד) – נקבעו מצבים בהם לא תהיה הכרה כמפורט בהמשך.

הטיפול בבקשות :

עודכנו דפי ההסבר בטופסי הבקשה להכרת זכות נכה.

אופן הטיפול :

קבלת הבקשה והחתמתה בתחום בדיקת זכאות, עדכון נתוני הבקשה במערכת הממוחשבת תוך סימול המתייחס לתיקון החוק עפ"י ועדת גורן.
כמו כן תתקיים בדיקה ממוחשבת כי אין תביעה מקבילה בביטוח הלאומי.

החלטה בבקשות :

הן בנוגע למחלות והן בנוגע לחבלות :

בקשה שהוגשה לאגף השיקום ונקבע כי היא אמורה להתברר בביטוח הלאומי – תידחה על הסף, תוך מתן זכות ערעור לוועדת הערעורים והפנייתו של המבקש להגיש תביעה למוסד לביטוח לאומי.

במקרים בהם הבקשה נידונה לגופה במסגרת חוק הנכים ונדחתה, תחסם בפני הפונה האפשרות לפנות למוסד לביטוח לאומי.

משרתי קבע

חלוקה ברורה בין מחלות לחבלות.

חבלות :

חבלה / לרבות תאונת דרכים - תוכר אם אירעה בפעילות מבצעית או אימונים לפעילות צבאית או מאורע ייחודי לשירות, אופיו, מהותו או נסיבותיו ייחודיים לשירות הצבאי / ביטחוני.

יוכרו מחלות חום וקור ומוות פתאומי (כתוצאה מאירוע לבבי) - יוגדרו כ"חבלה".

גם תסמונת פוסט טראומתית מוגדרת כחבלה.

לא יוכרו תאונות בחדרי כושר (בפעילות ספורט פרטית כגון חדרי כושר, אימונים אישיים וכו').

ככלל, לא יוכרו תאונות בדרך מהבית לעבודה.

מחלות :

ככלל, לא תהיה הכרה בנכות ממחלה.

תתאפשר הכרה בנכות ממחלה רק במקרים המוגדרים בחוק במפורש כ"מחלות שירות".

1. חשיפה לקרינה מייננת או קרינה אינפרא אדומה.
2. חשיפה לחומרים מסוכנים (עפ"י צו של שר הבריאות המגדיר מהם).
3. הידבקות במחלה כתוצאה מחשיפה למוצרי דם ונוזלי גוף במסגרת טיפול רפואי בתנאי שדה.
4. פגיעה באיברי השמיעה כתוצאה מחשיפה לרעש שמקורו באמצעי לחימה.

- מובהר כי כל מחלת נפש שאינה תסמונת פוסט טראומתית, הינה מחלה ללא קשר לאירוע שממנו נגרמה ולכן לא תטופל באגף השיקום.

חיילי חובה - חבלה שלא בעת מילוי תפקיד

- לא יוכרו חבלות שנובעות משימוש בסמים.
- לא יוכרו חבלות כתוצאה מעבירה בזמן שיכרות.
- לא יוכרו תאונות דרכים שלא היו מזכות בהכרה לפי הפלת"ד, אילו היה מדובר באזרח (נהיגה ללא רישיון, ללא ביטוח ועוד).
- לא יוכרו חבלות כתוצאה ממעשה הכרוך בנטילת סיכון בלתי סביר מצד החייל. שלילת הזכאות בסעיפים אלו תחייב אישור של בית משפט או גוף חוקר המאשר את הנסיבות.
- לא יוכרו חבלות בחופשה בחו"ל, למעט חיילים בודדים, בביקור משפחות.
- הבהרה** : חוק חבלה שלא בעת מילוי תפקיד חל רק על חיילי חובה.
- מלש"בים ומשרתי קבע בחצי שנה הראשונה – החוק לא חל עליהם.

מצורף תרשים זרימה.

תרשים זרימה לתהליך הטיפול בבקשות

